

Dictamen en relació amb la consulta d'una Administració pública sobre la implantació d'un sistema de control horari del seu personal mitjançant el patró biomètric

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit emès per una Administració pública, en què se sol·licita el parer de l'Autoritat sobre si la implantació d'un sistema de control horari del seu personal mitjançant el patró biomètric requereix el consentiment de les persones afectades.

Analitzada la consulta, i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent:

I

(...)

II

L'Administració pública manifesta, en el seu escrit de consulta, que vol instal·lar un sistema d'accés als edificis i de control horari basat en la identificació dels funcionaris i del personal que hi treballa o presta serveis mitjançant el patró biomètric.

Considera que es tracta d'una mesura necessària atesa la imperfecció que ofereixen els mètodes comuns de control del compliment de les obligacions dels empleats públics en relació amb la jornada laboral per no oferir aquests suficients garanties, i perquè els sistemes d'identificació biomètrica aporten a l'Administració un major nivell d'eficàcia i control. Així mateix, manifesta que amb aquests sistemes s'incrementa la seguretat de les instal·lacions i del personal que hi presta serveis.

En concret, l'Administració consulta a l'Autoritat si, d'acord amb les consideracions efectuades en el seu escrit, poden requerir la dada del patró biomètric als seus treballadors sense necessitat de tenir el seu consentiment, d'acord amb el què disposa l'article 6.2 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD), aspecte que s'analitza en el següent apartat.

III

D'entrada, convé apuntar que aquesta Autoritat ha analitzat, en dictàmens anteriors (per exemple, CNS 9/2009 o CNS 22/2009), l'adequació a la normativa en matèria de protecció de dades personals dels sistemes de control d'accés i horari dels empleats de les administracions públiques mitjançant dades biomètriques (com l'empremta digital o el patró biomètric). En aquest sentit, fer avinent que aquests dictàmens, i d'altres, poden ser consultats a la pàgina web www.apd.cat.

La instal·lació d'un sistema de control d'accés i horari basat en la recollida i tractament del patró biomètric dels empleats públics comporta, tal i com es posava de manifest en els citats dictàmens, el tractament de les seves dades personals biomètriques, atès que per dada personal cal entendre "qualsevol informació referent a persones físiques identificades o identificables" (article 3.a) de la LOPD), ja sigui "informació numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, acústica o de qualsevol altre tipus que concerneix persones físiques identificades o identificables" (article 5.1.f) del Reial decret

1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament que desplega la LOPD).

Com bé assenyala l'Administració en el seu escrit de consulta, el tractament d'aquestes dades personals (article 3.c) de la LOPD), com qualsevol altre, s'ha de realitzar de conformitat amb els principis i obligacions de la normativa sobre protecció de dades de caràcter personal, entre d'altres, el principi de consentiment (article 6 de la LOPD).

D'acord amb aquest principi, el tractament de les dades de caràcter personal requereix el consentiment inequívoc de l'afectat, llevat que la llei disposi una altra cosa (article 6.1 de la LOPD). Tot seguit, la pròpia LOPD preveu que aquest consentiment no serà necessari quan, entre d'altres supòsits, la recollida de les dades es realitzi dins d'una relació jurídica laboral o administrativa i es tracti de dades necessàries per al seu manteniment o compliment (article 6.2).

De conformitat amb aquest precepte i amb el principi de qualitat de les dades (article 4 de la LOPD), l'Autoritat ha considerat, en supòsits similars a l'examinat en aquest cas, que, en la mesura que la recollida de dades personals dels treballadors públics es realitzi dins d'una relació jurídica laboral o administrativa i tingui com a finalitat el control, precisament, del seu compliment, el responsable podrà tractar i recollir les dades biomètriques consistents en l'empremta digital o el patró biomètric dels seus treballadors sense necessitat de requerir el seu consentiment.

En aquest sentit, es pronuncia la Sentència del Tribunal Suprem, de 2 de juliol de 2007, fonament setè, recalcant que la finalitat perseguida amb aquest sistema *"es plenamente legítima: el control del cumplimiento del horario de trabajo al que viene obligados los empleados públicos. Y, en tanto esa obligación es inherente a la relación que une a estos con la Administración Autonómica, no es necesario obtener previamente su consentimiento ya que el artículo 6.2 de la Ley Orgánica 15/1999 lo excluye en estos casos. Además, no parece que la toma en las condiciones expuestas, de una imagen de la mano, incumpla las exigencias del artículo 4.1. Por el contrario, puede considerarse adecuada, pertinente y no excesiva"*, a la qual es remeten altres sentències que enjudicien supòsits similars, com ara, la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de la Regió de Múrcia de 25 de gener de 2010 o la Sentència de l'Audiència Nacional de 4 de març de 2010. Així mateix, convé assenyalar la Interlocutòria del Tribunal Constitucional, de 26 de febrer de 2007, en especial pel que fa als arguments referits a la doctrina de la proporcionalitat.

Així doncs, donant resposta a la qüestió plantejada per l'Administració en el seu escrit, aquest podrà requerir i tractar la dada del patró biomètric dels seus funcionaris i treballadors públics sense necessitat de tenir el seu consentiment, atesa l'habilitació que li confereix l'article 6.2 de la LOPD.

IV

Sens perjudici de les consideracions anteriors, cal fer avinent que, el fet que l'Administració pugui recollir i tractar dades biomètriques dels seus treballadors sense requerir-los el consentiment no significa que resti exonerat de l'obligació establerta a l'article 5 de la LOPD de donar compliment al deure d'informació als afectats.

Aquest precepte fixa el moment en què s'ha d'informar a l'interessat i el contingut d'aquesta informació. En concret, l'apartat 1 disposa que "els interessats als quals se

sol·licitin dades personals han de ser prèviament informats de manera expressa, precisa i inequívoca:

- a) De l'existència d'un fitxer o un tractament de dades de caràcter personal, de la finalitat de la recollida de les dades i dels destinataris de la informació.
- b) Del caràcter obligatori o facultatiu de la resposta a les preguntes que els siguin plantejades.
- c) De les conseqüències de l'obtenció de les dades o de la negativa a subministrar-les.
- d) De la possibilitat d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició.
- e) De la identitat i la direcció del responsable del tractament o, si s'escau, del seu representant".

L'Administració manifesta, en aquest sentit, que farà efectiu aquest dret d'informació mitjançant "la col·locació d'un rètol informatiu i visible, situat allà a on es procedeix a la recollida del patró biomètric dels treballadors".

En aquest punt, convé esclarir quin és el funcionament dels sistemes de control d'accés i horari basats en dades biomètriques, com el que s'implantarà en aquest cas, atès que d'aquest funcionament dependrà, precisament, el moment concret en què cal donar compliment al deure d'informació.

Per posar en funcionament aquests sistemes de control cal realitzar una lectura inicial de la geometria dels dits de les mans o de la mà sencera dels afectats, segons el cas, perquè posteriorment el software emprat transformi els punts característics de la mostra de l'empremta recollida d'una persona en una seqüència numèrica mitjançant un algoritme matemàtic sense inversa (sense que es pugui generar l'empremta de nou partint d'aquesta seqüència). Aquesta seqüència numèrica o patró de registre s'emmagatzema en una base de dades segura a partir de la qual es duran a terme les corresponents comparacions cada cop que una persona autoritzada vulgui accedir al lloc de què es tracti.

Així doncs, cal tenir en compte que el moment de recollida del patró biomètric dels treballadors públics, en aquest cas, no es produeix amb la lectura de les seves empremtes digitals quan aquests accedeixen a l'edifici per iniciar la jornada laboral, sinó necessàriament en un moment anterior. És precisament en aquest moment previ de recollida del patró biomètric quan l'Administració pública haurà de donar compliment al deure d'informació, per ser aquest el moment concret en què les dades personals són recollides dels afectats.

Emprar un rètol per informar en el moment en què el treballador accedeix a l'edifici, introdueix les seves empremtes en el terminal de marcatge o lector biomètric i s'efectua la comparació entre el patró biomètric de les seves dades, prèviament extret i registrat, i les dades biomètriques associades al seu codi d'identificació, no podria considerar-se suficient en atenció al que disposa aquest article 5.1 de la LOPD.

Per tant, sens perjudici de què es col·loqui el rètol informatiu junt amb el lector o lectors biomètrics, l'Administració haurà d'informar prèviament als seus treballadors, en els termes establerts a l'article 5.1 de la LOPD, en concret, en el moment de la recollida del patró biomètric.

D'acord amb les consideracions fetes en aquest dictamen en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

La instal·lació d'un sistema de control d'accés i horari basat en la identificació dels treballadors de l'Administració pública mitjançant el patró biomètric comporta el tractament de les seves dades personals, el qual ha de realitzar-se d'acord amb els principis i obligacions establertes a la normativa de protecció de dades.

En la mesura que la recollida de dades personals biomètriques dels treballadors públics es realitzi dins d'una relació jurídica laboral o administrativa i tingui com a finalitat el control, precisament, del seu compliment, l'Administració pública pot tractar i recollir aquestes dades sense necessitat de requerir el consentiment dels afectats, de conformitat amb el que disposa l'article 6.2 de la LOPD.

En el cas examinat, el compliment del deure d'informació als afectats per part de l'Administració pública haurà de produir-se, en els termes establerts a l'article 5.1 de la LOPD, en el moment de la recollida inicial del patró biomètric, sens perjudici de la col·locació d'un rètol informatiu junt amb el lector biomètric.

Barcelona, 5 de maig de 2011